

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ»

Ступінь вищої освіти – Бакалавр
Спеціальність 201 – Агрономія
Освітня програма «Агрономія»
Рік навчання 1, семестр 2
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор курсу

Кичкирук Тетяна Василівна, к. філос. н., доцент

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Кафедра філософії та міжнародної комунікації
корпус. 3, к. 125.
e-mail tatiyanak@i.ua

Сторінка курсу в eLearn

ЕНК <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3916>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Філософія належить до циклу фундаментальних дисциплін навчального плану, вивчення якої є важливим чинником духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми студентської молоді, усвідомлення ними свого місця і ролі в суспільстві; визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблеми людського буття і насамперед питання, хто є людина, як їй жити, на що орієнтуватися в нових умовах, як долати різні перешкоди до майбутнього.

Метою вивчення дисципліни є надання знань з філософії як вищого теоретичного рівня світогляду, що віддзеркалює сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їх взаємодії, світоглядно-методологічна підготовка студентів, формування їх філософської культури як теоретичного підґрунтя університетського рівня підготовки спеціалістів та актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Завданням вивчення дисципліни є дослідження історії філософії та її органічної складової – історії української філософії, сприяння гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії, інформації про світ у цілому і ставлення людини до цього світу; вивчення комплексу принципів пізнання як загального методу пізнавальної діяльності; розвиток здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням завдань економічної теорії і практики. Цьому підпорядковане вивчення наступних розділів: "Вступ до філософії", "Історичні типи філософії", "Онтологія", "Гносеологія", "Соціальна філософія". Окремим завданням курсу філософії є озброїти сучасного спеціаліста у сфері агрономії арсеналом знань, що сприяють глибокому розумінню комплексних задач, спрямованих на вирішення питань по вирощуванню високоякісної продукції рослинництва в сучасному землеробстві та загалом сформуванню в майбутніх спеціалістів світобачення для орієнтування у багатовекторному полі глобалізованого світу.

Вивчення дисципліни “Філософія” сприяє формуванню у студентів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та відповідністю зональних умов

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 10. Здатність працювати у команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.

Відповідно до ОП «Агрономія» **програмні результати** навчання після засвоєння дисципліни такі:

ПР 1. Аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку для формування громадської позиції.

ПР 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПР3. Обговорювати і пояснювати основи, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності й патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання економіки й права.

Відповідно, **студент повинен знати:**

- основи методології наукового пізнання;
- історичні типи філософії, основні парадигми філософування;
 - основні галузі філософського знання (онтологія, гносеологія, логіка, філософська антропологія, етика, естетика, соціальна філософія тощо);
- основні форми буття і сутність діалектики;
- походження свідомості, форми і структуру свідомості;
- шляхи пізнання світу, функціонування знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливості взаємозв’язку науки, техніки з сучасними соціальними й етичними проблемами;
- форми суспільної свідомості, їх взаємозв’язок;
- умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури;

студент повинен вміти:

- обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію;
 - застосувати знання, яких було набуто під час вивчення курсу “Філософія”, в процесі вирішення професійних завдань, в процесі розробки соціальних й екологічних проектів, організації міжлюдських відносин;
 - науково аналізувати найважливіші соціальні проблеми і процеси, факти і явища суспільного життя;
 - розуміти і об’єктивно оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен культури та цивілізації;
 - володіти методологією й методами пізнання, розуміти сутність творчої діяльності;
 - вдаватися до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем;
 - добре орієнтуватися в першоджерелах та основній сучасній філософській літературі.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ семінарс ькі/само стійні,)	Результати навчання	Завдання	Оціню вання
Модуль 1.				
ІСТОРІЯ ФІЛОСОФСЬКОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ ЗАХОДУ І СХОДУ				
Тема 1. Філософська пропедевтика. Екоцентризм як напрям екологічної етики..	1/2/5	Знати базові філософські поняття Вміти визначати власний світогляд. Вміти застосовувати теоретичні знання для пояснення механізму формування світогляду, виникнення певних історичних типів світогляду Аналізувати етапи формування світогляду Розуміти особливості різних типів світогляду Розрізнити індивідуальний та колективний, буденний та теоретичний світогляди Застосовувати набуті знання до аналізу сучасного суспільства.	Усне опитування. Виконання тестів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	20
Тема 2. Історія філософії Сходу.	2/4/10	Знати основні етапи становлення східної філософії. Вміти пояснити особливості духовного розвитку країн Давнього Сходу: Індії, Китаю. Знати східні історико- філософські традиції Аналізувати та розрізнити особливості східної та західної філософії Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів Розуміти специфіку формування кожної.	Усне опитування. Дискусія. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	25
Тема 3. Історія філософії Заходу.	2/4/10	Знати основні етапи становлення античної філософії. Вміти пояснити процес виникнення і розвитку європейського менталітету на основі античної філософії.	Усне опитування. Виконання самостійної роботи.	25

		<p>Вміти читати та тлумачити релігійні тексти і пояснювати сучасні релігійні уявлення.</p> <p>Вміти аналізувати сучасні уявлення про людину, гідність, прекрасне на основі філософії доби Відродження.</p> <p>Знати особливості існування середньовічної та ренесансної філософії</p> <p>Аналізувати культурні впливи на особливості формування певного типу філософування</p> <p>Розуміти зв'язок між культурної традицією та стилем філософствування</p> <p>Знати особливості філософії Нового часу</p> <p>Аналізувати історичні тенденції 17-19 ст.</p> <p>Розуміти логіку становлення та розвитку наукового знання</p> <p>Розрізняти методи наукового пізнання даного періоду</p> <p>Використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнанні</p> <p>Знати особливості німецької класичної філософії</p> <p>Аналізувати внесок німецьких класиків для розвитку науки та філософії</p> <p>Розуміти сутність діалектики як вчення та як методу пізнання</p> <p>Розрізняти теоретичний та практичний внесок німецьких філософів у культуру Європи</p> <p>Знати особливості та школи некласичної філософії</p> <p>Аналізувати практичну значущість кожної із шкіл для розвитку філософії та науки</p>	<p>Дискусія.</p> <p>Виконання тестів.</p> <p>Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)</p>	
--	--	--	---	--

		<p>Розрізняти традиції сцієнтизму та антисцієнтизму</p> <p>Знати етапи формування та представників української філософії</p> <p>Аналізувати зв'язок між стилем філософствування та українськими культурними традиціями</p> <p>Розуміти особливості української філос. думки</p> <p>Розрізняти ідеї видатних українських філософів</p> <p>Застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр. філософії у світовій.</p>		
Модульний контроль			Підсумковий тест в ЕНК	30
Всього за 1 модуль				100
Модуль 2				
ФІЛОСОФСЬКЕ РОЗУМІННЯ СВІТУ: ТЕОРЕТИЧНІ І ПРИКЛАДНІ ВИМІРИ				
Тема 4. Буття як філософська проблема.	2/4/9	<p>Знати різні теорії буття, вміти пояснити поняття матерії, вміти аналізувати сучасні теорії походження всесвіту, зокрема, з позиції спеціалістів у галузі природничих наук</p> <p>Знати основні поняття філос. вчення про буття</p> <p>Аналізувати зв'язок онтології та науки</p> <p>Розуміти зміст сучасних онтологічних проблем</p> <p>Розрізняти проблеми буття світу та людини</p> <p>Вміти формулювати проблеми людського існування</p> <p>Аналізувати взаємозв'язок духовного та природного в людині</p> <p>Розуміти значення т.зв. «вічних» філософських проблем</p> <p>Розрізняти гуманістичні цінності</p> <p>Застосовувати набуті знання в особистому житті.</p>	<p>Усне опитування.</p> <p>Виконання контрольної роботи</p> <p>Дискусія.</p> <p>Виконання тестів.</p> <p>Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p>	20

<p>Тема 5. Свідомість як ідеальне буття.</p>	<p>2/4/7</p>	<p>Знати теорії походження свідомості, вміти пояснювати процес виникнення людини з різних точок зору. Вміти пояснити принципи роботи мозку з позиції спеціалістів у галузі комп'ютерних наук, вміти аналізувати проблеми, як виникли зі створенням штучного інтелекту і мережевих систем. Знати основні поняття з теми Аналізувати структуру психіки та свідомості людини Розуміти логіку процесу формування людської свідомості Розрізняти типи свідомості Застосовувати набуті знання в особистому житті Використовувати філософський досвід для відповідальної професійної діяльності.</p>	<p>Усне опитування.</p> <p>Виконання контрольної роботи</p> <p>Дискусія.</p> <p>Виконання тестів.</p> <p>Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p> <p>Написання есе</p>	<p>25</p>
<p>Тема 6. Пізнання як предмет філософського аналізу.</p>	<p>2/4/9</p>	<p>Знати основні механізми пізнавального процесу, міти пояснити такі феномени як інтуїція, віра, розум, пам'ять. Вміти розрізняти поняття правди та істини. Знати теорії істини. Вміти визначати наукові та ненаукові методи пізнання Аналізувати значення застосування методології для розвитку науки Розуміти особливості сучасної наукової методології Розрізняти загальнонаукові, філософські та специфічно наукові методи пізнання. Бути здатним до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності.</p>	<p>Усне опитування.</p> <p>Дискусія.</p> <p>Виконання тестів.</p> <p>Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p>	<p>25</p>

Модульний контроль		Підсумковий тест в ЕНК.	30	
Всього за 2 модуль			100	
Модуль 3. ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНИ, ПРИРОДИ, СУСПІЛЬСТВА				
Тема7. Філософська антропологія.	2/4/12	<p>Знати теорії походження людини.</p> <p>Знати основні поняття з теми.</p> <p>Знати проблеми і перспективи розвитку штучного інтелекту</p> <p>Вміти аналізувати сучасні соціальні процеси.</p> <p>Застосовувати знання, набуті в процесі вивчення курсу для розробки соціальних проєктів.</p> <p>Вміти інтерпретувати людину як біопсихосоціальний феномен. Вміти обґрунтувати свою власну точку зору на питання сенсу життя людини.</p> <p>Розуміти поняття свободи і відповідальності.</p>	<p>Теоретичне опитування.</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Виконання тестів.</p> <p>Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p> <p>Написання есе.</p>	25
Самостійна робота		<p>Виявити ступінь підготовки студентів до науково-дослідної роботи, сприяти розвитку у них здатності здійснювати науковий аналіз природних і суспільних процесів, явищ сучасного життя, підвищити рівень філософської культури.</p>	<p>Формою самостійної роботи є реферат.</p> <p>Реферат має бути присвячений актуальним теоретичним і методологічним проблемам філософського пізнання, аналізу проблем людини, суспільства, природи.</p>	25

<p>Тема 8. Філософські проблеми сучасності.</p>	<p>2/4/13</p>	<p>Знати основні теорії походження суспільства. Знати основні поняття з теми. Вміти аналізувати сучасні соціальні процеси. Знати відмінності між культурою і цивілізацією. Вміти аналізувати проблеми, які виникли зі створенням штучного інтелекту і мережевих систем. Вміти формулювати проблеми суспільного буття. Вміти описати основні філос.концепції культури Вміти визначити свою культурну ідентичність, знати принципи спілкування у міжкультурному діалозі. Аналізувати причини соціальних явищ. Аналізувати явища культурного життя, їхній сенс та історичне значення. Аналізувати явища культурного життя, їхній сенс та історичне значення Усвідомлювати цінності громадянського суспільства. Розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів Розрізняти типи державної влади, моделі соціального устрою. Розуміти логіку культурного розвитку людства. Розрізняти типи культур у світі Застосовувати набуті знання для власного культурного розвитку Застосовувати знання, набути в процесі вивчення курсу для розробки соціальних проектів., Застосовувати набуті знання для власної</p>	<p>Теоретичне опитування.</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Виконання тестів.</p> <p>Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn).</p> <p>Написання есе</p>	<p>20</p>
--	---------------	---	---	-----------

		соціалізації та підвищення соціальної успішності. Зберігати і примножувати культурні, етичні, цивілізаційні цінності.	
Модульний контроль		Підсумковий тест в ЕНК	30
Всього за 3 модуль			100
Всього			70
Екзамен		Тест, теоретичні питання	30
Всього за курс			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Дедлайни визначає викладач. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, стажування або відрядження).
Політика щодо академічної доброчесності:	Есе, реферати, презентації повинні бути оформлені згідно зразку та мати коректні текстові посилання на використану літературу. Списування під час самостійних робіт, тестування та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній on-line формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	Заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

ОСНОВНІ

1. Бичко А. К., Бичко І. В., Табачковський В.Г. Історія філософії: Підручник. Київ : Либідь, 2019. 408 с.
2. Білодід Ю.М. Філософія. Український світоглядний акцент: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Київ: Кондор, 2020. 356 с.
3. Бойко О. Філософія: курс лекцій: У 2-х ч / [уклад. О. Бойко]. – Суми, 2019. – Ч. 1. Історія світової та української філософії. – 187 с.
4. Бойко О. Філософія: курс лекцій: У 2-х ч / [уклад. О. Бойко]. – Суми, 2019. – Ч. 2. Філософські системи. – 179 с.
5. Губерський Л. Філософія: Хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред. Л. Губерського – К.: Знання, 2019. – 621 с.

6. Петрушенко В. Л. Філософія: Курс лекцій: навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 3-тє видання, перероб. і доповн. Львів: «Магнолія плюс»; видавець СПД ФО В.М. Піча, 2020. 506 с.
7. Касьян В. І. Філософія [Текст]: відповіді на питання екзаменац. білетів: навч. посіб. Київ: Знання, 2022. 347 с.

ДОПОМІЖНІ:

1. Вільчинський Ю.М. Філософія історії: теорія взаємопроникнення часу і вічності: [лекції]. Київ: Поліграфкнига, 2019. 360 с.
2. Рижак Л. Філософія як рефлексія духу: навч. посіб. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 639 с.
3. Філософія: хрестоматія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.: у 2 т. / [авт.-упоряд.: І. С. Добронравова та ін.] Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2020. Т. 2: Теоретична та практична філософія. 2010. 431 с.
4. Філософія історії: підручник / О. А. Габрієлян, І. І. Кальной, О. П. Цветков. Київ: Академвидав, 2020. 213 с.
5. Філософія XX-XXI століть: імена: біограф. словник / [уклад.Ю. В. Омельченко]. Київ: Фенікс, 2021. 211 с.
6. Філософія інформаційних комунікацій: монографія / О. П. Дзьобань; Нац. акад. прав. наук України, Н.-д. центр прав. інф-ки. Харків: Майдан, 2021. 223 с.
7. Філософія: історія, суспільство, освіта: підручник / Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. Київ : ВПЦ "Київський ун-т", 2019. 591 с.
8. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник / Кремень В.Г., Ільїн В.В. Київ : Книга, 2019. 528 с.
9. Філософський енциклопедичний словник. – К., 2022.

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Науковий вісник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gilleya_32/F4_doc.pdf
3. Наука і освіта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/NIO/metod/sagk.htm..
4. Філософська думка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dumka.ho.ua/books_hf.htm.